

Dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (PVMĮ)

Priimtas PVMĮ papildymo 125³, 125⁴ straipsniais ir jų pripažinimo netekusiais galios įstatymas, kuriuo numatyta laikinai iš valstybės biudžeto kompensuoti PVM, apskaičiuotą už šilumos energiją ir karštą vandenį, 9 procentinių punktų PVM tarifo dydžiu (nuo 9 iki 0 procentų skirtumas).

Tokia tvarka bus taikoma nuo 2022 m. spalio 1 d. iki 2023 m. balandžio 30 d. ir nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2024 m. balandžio 30 d. faktiškai patiektoms prekėms.

Atsižvelgiant į šį PVMĮ pakeitimą, priimtas Vyriausybės nutarimo „Dėl Pridėtinės vertės mokesčio kompensavimo iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimas, kuriuo nustatyta PVM kompensavimo iš valstybės biudžeto tvarka už 2022–2023 metų šildymo sezonu faktiškai patiektas prekes. Apraše nurodoma, kad tiekėjai – prekes tiekiantys PVM mokėtojai – prekių tiekimą įforminančiuose apskaitos dokumentuose nurodytą šių prekių kainą (įskaitant PVM) turės sumažinti suma, atitinkančia 9 procentinių punktų PVM tarifo dydį.

Dėl palūkanų už mokestinę paskolą dydžio

Priimtas Finansų ministro įsakymas „Dėl palūkanų už mokestinę paskolą dydžio nustatymo 2022 metų ketvirtajam ketvirčiui“, kuriuo nuo 2022 m. spalio 1 d. 2022 metų ketvirtajam ketvirčiui nustatytas 0,00013699 procento palūkanų dydis už kiekvieną naudojimosi mokestine paskola dieną. Atitinkamai, metinė palūkanų norma bus lygi 0,05 procento.

Kaip pažymima Finansų ministerijos pranešime, dėl sumažinimo buvo atsižvelgta į tarptautinių energijos kainų sukeltą spaudimą verslui. Nuo spalio 1 d. pradedančios galioti naujosios palūkanų normos – laikinas sprendimas ateinančiam ketvirčiui. Finansų ministerija ketina teikti įstatymo pataisas, kurios atidėtų mokesčių palūkanas susietų su aktualesniu dydžiu.

Pastebėtina, kad palūkanų dydis nebuvo keičiamas 7 metus, kuriuos metinės palūkanos buvo lygios 3,65 proc. Viena vertus, mokesčių mokėtojams, turintiems mokestinę paskolą, toks pakeitimas bent kažkiek sumažins patiriamus kaštus. Kita vertus, kyla klausimas, ar jau anksčiau nebuvo galima imtis pakeitimų, kurie mokestinių paskolų palūkanas susietų su aktualia valstybės finansine situacija.

Įsigaliojimas nuo 2022 m. rugsėjo 28 d.

Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių

Pakeistas VMI viršininko įsakymas „[Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo](#)“. Pakeitimais nustatyta, kad:

- žemės mokesčio objektu nelaikomos miško žemės ne tik įregistruotos Nekilnojamojo turto registre, bet ir Miškų valstybės kadastre, kurio duomenys pateikti Registrų centrui;
- 0,35 koeficientas netaikomas likusiai ne miško žemei, kai žemės ūkio paskirties žemės sklype daugiau nei 90 procentų plote įveistas miškas.

Taip pat atlikti kiti redakcinio pobūdžio patikslinimai.

Įsigaliojo nuo 2022 m. spalio 1 d.

Dėl prašymo pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams (ir) arba politinėms partijoms

Pakeistas VMI viršininko įsakymas „[Dėl Prašymo pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams \(ir\) arba politinėms partijoms FR0512 formos užpildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo](#)“.

Numatyta, kad prašymai skirti pajamų mokesčio dalį, taip pat tokių prašymų tikslinimai galės būti atliekami iki birželio 30 d. (anksčiau buvo iki rugpjūčio 20 d.).

Be to, nustatyta, kad pajamų mokesčio dalis pagal gyventojų pateiktą prašymą pervedama nuo kito mokestinio laikotarpio, einančio po to mokestinio laikotarpio, už kurį skiriama pajamų mokesčio dalis, liepos 1 d. iki lapkričio 15 dienos.

Įsigalioja nuo 2023 m. sausio 1 d.

Pranešimas

VMI primena, kad nuo lapkričio 1 d. atsiskaitymai grynaisiais pinigais galimi tik iki 5 tūkst. eurų.

Be to, VMI informuoja, kad tvarką dėl informacijos apie atsiskaitymus didesne nei 5 tūkst. eurų suma teikimo VMI jau yra parengusi ir artimiausiu metu pateiks visuomenei bei suinteresuotoms institucijoms derinti.

Projektai

Dėl pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formos

Parengtas VMI viršininko įsakymo „**Dėl Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formos ir jos priedų formų ir jų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklių patvirtinimo**“ pakeitimo projektas.

Minėtų taisyklių projekte:

- patikslinama, kad deklaruojant finansinių priemonių perleidimo nuosavybėn (realizavimo) pajamas, kurioms taikoma GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punkte nustatyta 500 eurų mokesčio lengvata, preliminarioje pajamų mokesčio deklaracijoje 12 pajamų mokesčio kodu pažymėtos pajamos turi būti pakeistos į 11 kodu žymimas pajamas (t. y. į finansinių priemonių perleidimo nuosavybėn (realizavimo) pajamas, kurioms yra taikoma pajamų mokesčio lengvata);
- naikinamos nuostatos, susijusios su pastatų ir lengvojo automobilio remonto ir nepilnamečių vaikų priežiūros lengvatomis.

Dėl Pelno mokesčio įstatymo (PMĮ)

Parengtas **PMĮ 2 ir 46¹ straipsnių pakeitimo projektas**, kuriuo koreguojama investicinio projekto lengvata. Siūloma, kad minėta lengvata būtų taikoma vykdant investicinį projektą savaiminio ekonominio augimo požymių turinčioje savivaldybėje.

Savaiminio ekonominio augimo požymių turinti savivaldybė apibrėžiam kaip savivaldybė, kurios didelę teritorijos dalį užima ekonominės veiklos koncentracijos „karštoji teritorija“, nėra reikšmingų vidinių netolygumų (ekonominės veiklos koncentracijos žemų reikšmių klasterių) ir kurios plėtrą lemia vienas iš šių išorinių veiksnių metropolinės teritorijos aglomeracijos procesas arba transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) pagrindinių uostų grupei priklausančio uosto veikla.

Taip pat siūloma, kad sąlygas atitinkantis vienetas, kurio praėjusio mokestinio laikotarpio bendros pajamos neviršija 8 000 000 eurų, ir vykdantis investicinį projektą savaiminio ekonominio augimo požymių neturinčioje savivaldybėje, apmokestinamąjį pelną galėtų sumažinti per mokestinį laikotarpį, už kurį apskaičiuotas apmokestinamasis pelnas mažinamas, faktiškai patirtų išlaidų dydžiu.

Apmokestinamasis pelnas galėtų būti sumažintas tik per 2023–2035 metų mokesčius laikotarpius patirtomis išlaidomis.

Kaip nurodoma įstatymo pakeitimo projekto aiškinamajame rašte, pagrindinis projekto uždavinys – nulinio tarifo taikymas reinvestuotam pelnui diferencijuojant jo taikymą pagal savaiminio ekonominio augimo požymius savivaldybėse.

Vis tik kaip ir dėl anksčiau teikto panašaus **projekto**, nėra aišku, kaip minėtas pakeitimas koreliuoja su dabar galiojančia investicinio projekto lengvata, kuri taip pat apima ir 2023 metų mokesčių laikotarpį. Į šį neaiškumą (bei kitus taisytinus aspektus) dėmesį atkreipė ir Seimo kanceliarijos Teisės departamentas savo **išvadoje**, nurodydamas, kad gali būti pažeidžiami vienetų teisėti lūkesčiai. Taigi atsižvelgiant į projekto neišbaigtumą ir dėl jo kylančius klausimus, tikėtina, kad jis bus tobulinamas arba galiojančiu teisės aktu netaps.

Dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (PVMĮ)

- Parengtas [PVMĮ 19 straipsnio pakeitimo projektas](#), kuriuo siūloma pratęsti galimybę taikyti 9 procentų PVM tarifą restoranų, kavinių ir panašių maitinimo įstaigų teikiamoms maitinimo paslaugoms ir išsinešti tiekiamam maistui, išskyrus alkoholinius gėrimus ir paslaugas ar paslaugų dalis, kurios susijusios su alkoholiniais gėrimais ir turizmo veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka teikiamoms apgyvendinimo paslaugoms.

Siūlomas taikymas iki 2023 m. gruodžio 31 d.

- Parengtas [PVMĮ 19 straipsnio pakeitimo projektas](#), kuriuo siūloma taikyti 5 procentų PVM tarifą vaistams ir medicinos pagalbos priemonėms, kai šios prekės naudojamos kraujo donorystės įstaigose kraujo ir jo komponentų, tiekiamų asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, kurių teikiamos paslaugos visiškai ar iš dalies kompensuojamos Sveikatos draudimo įstatymo nustatyta tvarka, ruošimui.

Šiuo metu, jei medicinos pagalbos priemonės teikiamos įstaigai, kuri nėra sudariusi sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sutarties su Teritorine ligoniu kasa, tai medicinos pagalbos priemonių įsigijimui (neišskiriant medicinos pagalbos priemonių, reikalingų kraujo ir kraujo komponentų ruošimui) taikomas standartinis 21 proc. PVM tarifas.

Siūlomas taikymas nuo 2023 m. sausio 1 d.

- Parengtas **PVMĮ 19 straipsnio pakeitimo projektas**, kuriuo siūloma lengvatiniį 5 procentų PVM tarifą taikyti buitinės technikos ir elektronikos prietaisų, avalynės, galanterijos, laikrodžių, drabužių ir buitinės tekstilės gaminių, baldų, vaikų žaislų, dviračių, elektrinių paspirtukų remontui bei neįgaliųjų techninės pagalbos priemonėms ir jų remontui.

Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad siūlomu pakeitimu tikimasi sudaryti palankesnes sąlygas ilgesniam daiktų naudojimui, jų taisymui, kas padės ne tik sumažinti išmetamų atliekų kiekį, šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį gaminant naujus ir perdirbant senus daiktus, bet taip pat leis kurti darbo vietas, išsaugoti senuosius amatus, o Lietuvos gyventojams – sutaupyti išlaidas.

Siūlomas taikymas nuo 2023 m. liepos 1 d.

Dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (GPMĮ)

Parengtas **GPMĮ 20 straipsnio pakeitimo projektas**, kuriuo siūloma įtvirtinti kintantį mėnesio neapmokestinamojo pajamų dydžio (NPD) dydį bei dvi apskaičiavimo tvarkas:

1) gyventojui, kurio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos per mėnesį neviršija minimaliosios mėnesinės algos (MMA), galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vieno dydžio, taikomas mėnesio NPD būtų:

- 2023 metais: 0,8 gyventojų su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų dydžio;
- 2024 metais: 0,9 gyventojų su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų dydžio;
- nuo 2025 metų: gyventojų su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų dydis.

2) gyventojui, kurio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos per mėnesį viršija MMA, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vieną dydį, taikytinas mėnesio NPD būtų apskaičiuojamas pagal šią formulę:

- 2023 metais: $0,8 \times \text{MMA}$, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vienas dydis – $0,34 \times$ (gyventojų mėnesio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos – MMA, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vienas dydis);
- 2024 metais: $0,9 \times \text{MMA}$, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vienas dydis – $0,34 \times$ (gyventojų mėnesio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos – MMA, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vienas dydis);
- Nuo 2025 metų: MMA, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vienas dydis – $0,34 \times$ (gyventojų mėnesio su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos – MMA, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vienas dydis).

3) taip pat siūloma suvienodinti NPD socialiai pažeidžiamiems asmenims, įvardintiems Įstatymo 20 str. 6 dalyje, bei įtvirtinti laipsnišką jo didėjimą, numatant, kad 2025 metais bus lygus minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, vieno dydžio ir vieno minimalių vartojimo poreikių dydžio sumai.

Dėl mokesčio už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise

Parengtas **Mokesčio už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas.**

Atitinkamai, siūloma koreguoti ir **Mokesčių administravimo įstatymo 13 straipsni**, iš mokesčių sąrašo išbraukiant mokestį už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise.

Taip pat parengtas ir **Pelno mokesčio įstatymo 3 straipsnio pakeitimo projektas**, kuriuo iš pelno mokesčio mokėtojų sąrašo išbraukiama valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“.

Minėti projektai parengti, kadangi yra pateiktas įstatymų pakeitimų paketas, kuriuo siūloma panaikinti visas teisinio reguliavimo nuostatas, susijusias su valstybės ir savivaldybės įmonėmis.

Siūlomas įsigaliojimas nuo 2025 m. sausio 1 d.

Dėl apdoroto tabako sunaikinimo

Parengtas VMI viršininko įsakymo „**Dėl Apdoroto tabako sunaikinimo, prižiūrint Valstybinei mokesčių inspekcijai, ir atleidimo nuo akcizų taisyklių patvirtinimo**“ pakeitimo projektas.

Projektas parengtas atsižvelgiant į tai, kad nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigalioja Akcizų įstatymo pakeitimai, pagal kuriuos nuo akcizų atleidžiami kaitinamojo tabako produktai, jeigu jie sunaikinti prižiūrint kompetentingai institucijai.

Projektu:

- nustatoma, kad atvejai, kai nuo akcizų atleidžiami kaitinamojo tabako produktai, jeigu jie sunaikinti prižiūrint kompetentingai institucijai, patenka į minėtojo įsakymo taikymo sritį;
- nustatoma, kad Prašymas sunaikinti apdorotą tabaką ir / arba neapdorotą tabaką, ir / arba kaitinamojo tabako produktus, prižiūrint VMI, atleisti nuo akcizų ir grąžinti / įskaityti sumokėtus akcizus gali būti pateikiamas tik per VMI portalo e. VMI autorizuotų elektroninių paslaugų sritį Mano VMI;

- atsisakoma Sprendimo dėl apdoroto ir / arba neapdoroto tabako sunaikinimo (FR0772 forma) rengimo ir priėmimo, t. y. su prašymo pateikėju per 10 darbo dienų, nuo prašymo arba visų papildomai pateiktų ir / ar patikslintų dokumentų ir / ar duomenų gavimo dienos, prašymą nagrinėjantis asmuo turės suderinti tabako naikinimo vietą ir laiką prašyme nurodytu asmens telefono numeriu (-iais) arba elektroninio pašto adresu (-ais);
- atsisakoma reikalavimo sunaikinus tabaką, surašyti Apdoroto tabako sunaikinimo aktą, kuris turi būti užpildomas naudojant Turto sunaikinimo aktą (FR0580 forma). Vietoje minėtojo akto bus rengiamas laisvos formos tabako sunaikinimo aktas.

Siūlomas įsigaliojimas nuo 2023 m. sausio 1 d.

Dėl informacijos apie platformose vykdomas veiklas teikimo

VMI, atsižvelgusi į gautas pastabas, pakartotinai parengė ir pateikė derinti **„Informacijos apie platformose vykdomas veiklas teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių“** projektą (pirminis projektas aptartas **2022 m. liepos 15–28 d. apžvalgoje, 1–2 psl.**).

Pakoreguotame projekte:

- papildyta sąvoka „praneštinis pardavėjas“ įtraukiant ir ne ES rezidentą bei nuomai pasiūlyti ne ES jurisdikcijoje esantį nekilnojamąjį turta;
- panaikinti nukreipimai į Direktyvą (ES) 2021/514, kadangi direktyva nėra tiesioginio taikymo teisės aktas.

Taisyklių projektas pagal MAĮ projekto 21 straipsnio 4 dalį turi būti priimtas iki 2022 m. spalio 31 d.

